

Dr. Jurjen van Deen
Deltares

Zeven jaar magie

De rubriek 'The Magic of Geotechnics' bestaat bijna half zo lang als het vakblad Geotechniek, nu bijna zeven jaar geleden verschijnt de eerste aflevering. 'GeoForum wil ervoor zorgen,' begint dat artikel 'dat de geotechnische discipline vroeger in het bouwproces wordt ingeschakeld en vervolgens geïntegreerd in het bouwproces wordt meegenomen.' Het maken van Het verhaal van de geotechniek is daarin een belangrijk actiepoint; de buitenwereld deelgenoot maken van de magie van ons vak. Hebben de afgelopen zeven jaar ons ergens gebracht?

Het verhaal van de geotechniek

Goede verhalen communiceren beter dan tabellen met getallen, zelfs als het om MC's gaat die verdient zijn met innovaties, of met het vermijden van kosten. Een keur van gastschrijvers bevolkt deze kolommen om die verhalen boven tafel te krijgen. Jan Stuip van CUR adviseert de geotechnici zich vooral in de buitenwereld te verdiepen, Martin van der Meer van Fugro houdt hen een (lach)spiegel voor, Henk Werksma van TNO introduceert het beleidskader van het lagenmodel, en vele anderen volgen.

Al die bijdragen bouwen het verhaal van de geotechniek. Dat gaat vaak maar een klein beetje over geotechniek. Wel over processen eromheen, over politiek, over communicatie met de bestuurders en bewoners, over lobbyen. Soms toch ook weer echt over grond, met Frans Barends' *Ode aan de grond* uitgesproken ter gelegenheid van de KIVI speurwerkprijs in 2008 en over Frits van Tols inmiddels iconische artikel in Cement over schadegevallen in bouwputten, met als conclusie: het is niet de kennis maar de communicatie die ons nekt. Zo krijgt het verhaal vorm. Verschillende perspectieven, verschillende accenten.

Werken aan het imago van de geotechniek, dat is wat je doet met goede verhalen. De buitenwereld op de hoogte brengen van wat geotechniek kan, en waarom het een mooi vak is. Laten delen in waarom we trots zijn op het vak. Nodig is wel dat er geen imagoschade optreedt door hele en halve rampen. Maar zelfs dan helpt een goed verhaal de schade te beperken, mits het ruim tevoren is gecommuniceerd en er draagvlak is gekweekt voor het project. Nodig is ook dat de geotechnici veranderen, zelfbewuster worden. Een beroepsgroep die niet alleen technisch onderlegd maar ook communicatief en beleidsgevoelig is. 'Van een bescheiden, specialistische en in zichzelf gekeerde gemeenschap is het een zelfbewuste beroepsgroep aan het worden', zegt het openingsartikel in april 2004, misschien een tikkje voorbarig. 'Geotechnieuten, een raar volkje', schrijft Martin van der Meer realistisch een half jaar later. 'Niemand heeft Wilnis zien aankomen, maar nu het gebeurd is weten we allemaal precies hoe het gekomen is. De doorgaans onzekere geotechnicus is nu heel zeker van zijn zaak.'

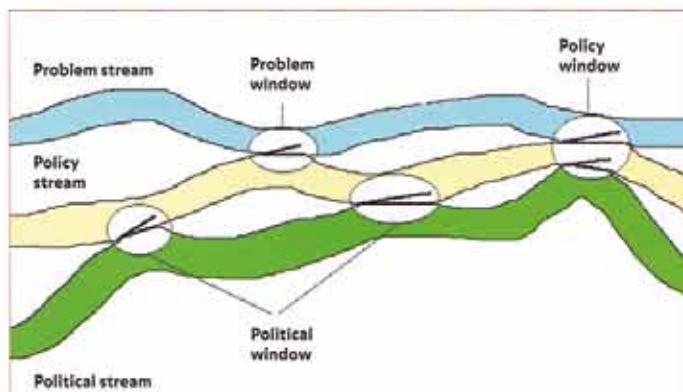
GeoForum, de leergang

Een rubriek in de Geotechniek blijft eenrichtingsverkeer. Al doende wordt duidelijk dat er meer

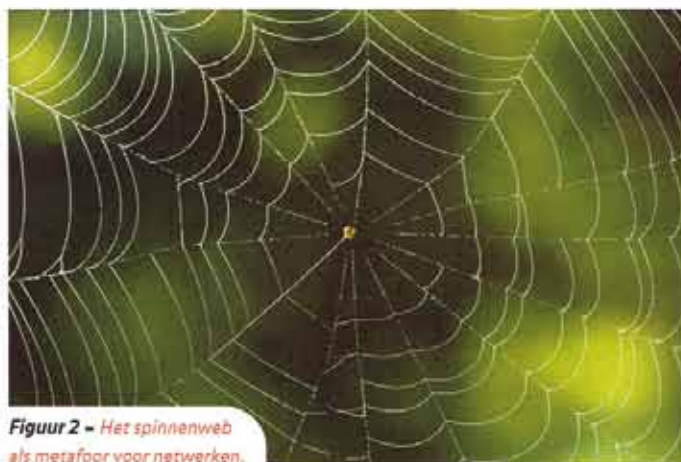

moet gebeuren. Vanuit GeoForum komt een leergang 'Bruggen tussen techniek en beleid' tot stand. De formule die vooral jonge geotechnici trekt, is een succes. De leergang bestaat uit een vijftal workshops, steeds aan het eind van de middag, met de start vóór de files en de afsluiting daarna. Een wethouder, hoogheemraad of andere bestuurder zet de context neer, een lobbyist, gesprekstainer of debater helpt met het ontwikkelen van vaardigheden om te onderhandelen, te lobbyen, te communiceren.

De leergang mondt uit in een boekje voor KIVI, ter gelegenheid van een themabijeenkomst over het

Figuur 1 - Het stromenmodel van bestuurlijke processen.

Figuur 2 - Het spinnenweb als metafoor voor netwerken.

onderwerp Techniek en Bestuur, en in een presentatie over de wijze van aanpak, voor alle KIVI-lederleden die ook met het onderwerp aan de slag willen. Geotechniek als trendsetter binnen KIVI! Het boekje is mede gebaseerd op bijdragen van lobbyist Marjolijn Vencken en Hoogheemraad Tineke Ruijgh aan de workshops, ook beschreven in interviews in deze rubriek. Die stukjes geven een theoretisch kader over politieke processen, lobbyen en communicatie met bestuurders. En ze beschrijven de do's en (vooral) don'ts.

Communicatie

De status van kennisverspreiding en publiekscommunicatie is in zeven jaar wezenlijk veranderd. Toen de auteur in een kick off sessie van een deelprogramma van Delft Cluster een jaar of tien geleden stelde dat eigenlijk 15% van het onderzoeksbudget geormerkt zou moeten worden voor kennisverspreiding en communicatie werd hij door collega-onderzoekers met een mengeling van verbazing en afschuw aangekeken. 'Ik heb een project van een miljoen, dat is anderhalve ton voor communicatie, dat vind ik wel heel veel!' sprak een van

hen. 'Een onderzoek van een miljoen is ook wel heel veel,' was het antwoord, en daarmee was het principe neergelegd. In de jaren 2006-2009 heeft Delft Cluster heel veel nadruk op communicatie gelegd, in 2010 culminerend in de organisatie van drie debatsessies in De Rode Hoed over actuele onderwerpen met een kenniscomponent. Het gedachtengoed van GeoForum begint daarmee al aardig mainstream onderzoeks-programmering te worden.

Het in 2010 gestarte Geo-Impuls-programma gaat verder in die lijn. Binnen Geo-Impuls is 'Communicatie' als apart project benoemd, in omvang een procent of tien van het totaalbudget. En dat is dan exclusief de direct projectgebonden communicatie want dat dienen de andere projecten in hun eigen projectbegroting te regelen. Het communicatieproject, waarover in juni 2010 op deze plaats al werd bericht, richt zich vooral op dezelfde doelstelling waar GeoForum 7 jaar geleden mee begon: geotechniek vroeger in het proces van het bouwproject krijgen. Is er dan niets veranderd? Toch wel. Het onderwerp is nu onderdeel van een pro-

gramma dat op draagvlak kan rekenen bij sector, overheid en kennisinstituten. En in het project wordt aangehaakt op het proces van een aantal grote bouwprojecten in verschillende fasen van uitvoering; de looptijd van Geo-Impuls is immers te kort om één project van begin tot eind te volgen. Voorbeelden zijn Spoorzone Delft, een project in uitvoering, en Zuidas Amsterdam, een project in de vroege planfase. Begin november 2010 is er in een heel open sfeer een brainstormsessie in het kantoor van de Zuidas-organisatie in het WTC in Amsterdam met 20 Geo-Impuls-geïnteresseerden en 10 Zuidas-medewerkers om de mogelijkheden van de inbreng vanuit de geotechniek te verkennen. Nog lang niet toe aan aanbestedingsprocedures, is de neiging om op kennis te gaan zitten nog niet zo groot. Gelukkig, want alleen door de creativiteit van velen te bundelen in een open mind proces kan de succesvolle realisatie van dit soort grote projecten bijdragen aan het imago van de geotechniek.

Een vierde debatsessie in de Rode Hoed over Delft Spoorzone is voorzien voor april 2011. ●

Geopoint
Systems bv

- Sondeapparatuur
- Waterpanningsmeters
- Hellingmeters
- Veldmeet-apparatuur

Geopoint Systems BV houdt zich bezig met de ontwikkeling en fabricage van hoogwaardige elektrische apparatuur en sensoren voor geotechnisch bodemonderzoek op basis van de sondeertechniek. Wij bieden een uitgebreid assortiment van innovatieve en praktische meetapparatuur, speciaal ontwikkeld voor het verkrijgen van uiterst nauwkeurige en gedetailleerde geotechnische informatie.

Bezoek onze website voor meer informatie:

www.geopoint.nl

www.geo-explorer.nl

**Geijkt de beste
in gefundeerd meten**

